

INGRID E. LUNDBERG

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

ORDRE DE L'ACTE

INGRID E. LUNDBERG, LA DOCTORA

PRESENTACIÓ

El rector, el doctor Javier Lafuente, obre l'acte. Tot seguit, la secretària general, la doctora Esther Zapater, llegeix l'acta de nomenament.

DISCURS DEL PADRÍ

El doctor Albert Selva O'Callaghan, padrí de la doctora *honoris causa*, llegeix el discurs en què en glossa els mèrits.

LLIURAMENT DEL DIPLOMA I LA MEDALLA

El rector fa el lliurament del diploma a Ingrid E. Lundberg i li atorga la medalla de doctora *honoris causa*.

LLIÇÓ MAGISTRAL

La doctora Ingrid E. Lundberg pronuncia el discurs d'acceptació del doctorat *honoris causa*.

ACTUACIÓ MUSICAL

El Cor de Cambra de la UAB, dirigit per Poire Vallvé, interpreta:

- *Vem kan segla förutan vind?*, cançó tradicional escandinava, amb arranjaments de Gunnar Erikson.
- *The times they are a-changing'*, de Bob Dylan.

DISCURS DE CLOENDA DEL RECTOR

GAUDEAMUS IGITUR

Es clou l'acte amb el cant del *Gaudeamus igitur* a càrrec del Cor de Cambra de la UAB.

Ingrid E. Lundberg (Estocolm, Suècia, 1950) és una de les científiques més destacades en l'estudi de les miopaties inflamatòries i les malalties autoimmunitàries sistèmiques.

Llicenciada en Medicina pel Karolinska Institutet d'Estocolm (Suècia), es va doctorar l'any 1991 a la mateixa institució amb una tesi sobre pacients amb anticossos anti-RNP, i posteriorment obtingué una beca per fer el postdoctorat a la Clínica Mayo (1992–1993). Ha estat científica visitant del Departament d'Epidemiologia i Reumatologia de la Harvard Medical School a Boston (els Estats Units). Actualment és catedràtica de Reumatologia del Departament de Medicina del Karolinska Institutet.

La seva recerca es centra en els mecanismes patògens en la inflamació muscular, o miositis, a partir d'estudis longitudinals que inclouen dades clíniques, biòpsies musculars i mostres de sang recollides en una cohort de més de 1.000 pacients amb miositis.

Ha dirigit més de trenta tesis doctorals, ha publicat més de tres-cents articles científics i ha organitzat la primera conferència mundial sobre l'estudi de les miositis (Global Conference on Myositis, GCOM 2015), que avui dia se celebra regularment.

Lundberg va liderar la creació de la Xarxa Europea de Miositis (EUMYONET) dins de l'EULAR, i de la Xarxa Sueca de Miositis (SweMyoNet), de les quals és investigadora principal. A més, és directora del projecte «Criteris internacionals de classificació per a la miositis».

Ha format part del Consell de la Societat Sueca de Reumatologia (1989–2000) i del Comitè Permanent per l'Educació i la Formació de l'Aliança Europea d'Associacions de Reumatologia (EULAR).

Durant la seva trajectòria ha rebut diferents premis i distincions, com la Medalla de la Universitat Carolina de Praga (2008), el Premi Wyeth de Reumatologia (2008), el Premi Karolina per la qualitat de l'atenció en miositis (2009), la designació de màster de l'American College of Rheumatology (2015), el Premi a l'Excel·lència en Mentoria Investigadora de l'American College of Rheumatology (2016), el Premi pels 25 anys de Serveis Destacats a The Myositis Association (2018), la Medalla Jan van Bremen de la Societat Neerlandesa de Reumatologia (2022), la Gran Medalla de Plata del Karolinska Institutet (2022) i el Premi Heroes in Health Care de The Myositis Association dels Estats Units (2024).

RESUM DE LA LLIÇÓ MAGISTRAL

La miopatia inflamatòria autoimmunitària: una malaltia complexa

Visió general de la miositis. Les miopaties inflamatòries autoimmunitàries, conegudes comunament com miositis, són trastorns crònics que afecten principalment els músculs esquelètics i que provoquen una debilitat muscular significativa i una pèrdua de resistència física. També poden afectar altres òrgans, com ara la pell, els pulmons, les articulacions i el cor, donar lloc a diversos graus de discapacitat i provocar un empitjorament de la qualitat de vida. El diagnòstic pot ser difícil a causa de la naturalesa heterogènia de la malaltia.

El meu interès per la miositis va començar durant la meva formació en reumatologia, quan em vaig trobar un pacient greument discapacitat, amb una debilitat muscular pronunciada i els enzims musculars elevats. Les proves clíniques van confirmar un diagnòstic de polimiositis. Tot i que inicialment li vaig recomanar repòs, que era la pràctica estàndard, em va sorprendre observar una millora significativa en el pacient quan va començar a fer exercici amb les seves filles.

Exercici en casos de miositis. Aquesta experiència va donar lloc a la recerca sobre els efectes de l'exercici en pacients amb miositis. Amb la fisioterapeuta Helene Alexanderson vam iniciar un estudi per avaluar si és segur fer exercici aeròbic i de resistència moderat. Les nostres troballes van indicar que els pacients milloraven la força muscular i que la inflamació no empitjorava. Altres estudis posteriors van reforçar

aquests resultats, i van mostrar que l'exercici activa les vies metabòliques i millora el rendiment muscular en pacients amb miositis. En conseqüència, les pautes de tractament actuals advoquen per l'exercici físic juntament amb la teràpia immunosupressora.

Classificació de la miositis. Com que vam veure clara la necessitat de refinar els criteris de classificació per a la miositis, vam emprendre un estudi a gran escala amb 976 pacients i 624 casos de comparació, que va derivar en l'establiment dels criteris de classificació EULAR/ACR de 2017. Es van definir nous subgrups, inclosa la dermatomiositis amiopàtica, tot i que no es van incloure alguns subgrups més nous definits per autoanticossos. Les revisions que s'estan duent a terme són necessàries per incorporar-hi aquestes novetats.

Registre de miositis – MYONET. Encoratjades pels resultats obtinguts, vam crear el registre MYONET per recopilar dades completes sobre pacients amb miositis, amb l'objectiu de millorar la comprensió de la malaltia i el tractament. El registre ha facilitat estudis genètics i ha permès revelar una correlació entre els al·lels HLA específics i la susceptibilitat a desenvolupar miositis, i ha estat fonamental en la identificació de diferents subgrups definits per autoanticossos.

Resultats. Amb l'anàlisi de les dades de la Xarxa Sueca de Miositis, SweMyoNet, vam observar diferents respostes al tractament basades en els perfils d'autoanticossos. Els pacients amb autoanticossos específics de dermatomiositis tendien a respondre millor a la teràpia immunosupressora. A més, les

dades del registre MYONET indiquen que certs autoanticossos poden predir la progressió de la malaltia crònica.

Reactivitat immunitària. La nostra recerca també s'ha centrat en les reaccions immunitàries en la miositis, i ha identificat infeccions i factors ambientals, com el tabaquisme, com a possibles desencadenants. Hem identificat un nou autoanticòs específic del múscul, l'anti-FHL LIM 1, en pacients amb miositis, que sovint va associat amb la miopatia aguda. Des d'una altra perspectiva, hem treballat per identificar la relació entre l'afectació pulmonar i muscular que sovint s'observa en determinats subgrups de miositis. En particular, vam trobar que les cèl·lules T en pacients amb miositis presentaven una reactivitat més elevada als pèptids específics; això era especialment rellevant per a les cèl·lules T extretes dels compartiments pulmonars, cosa que suggereix que els pulmons poden tenir un paper en les respostes autoimmunitàries.

Conclusió. La comprensió de la miositis ha evolucionat de manera significativa, amb la qual cosa s'ha posat en evidència l'existència de diferents subgrups clínics vinculats a autoanticossos específics. És essencial continuar la recerca per dilucidar els mecanismes moleculars subjacents en aquests subgrups, per emprendre enfocaments terapèutics més individualitzats i per fomentar el desenvolupament de teràpies dirigides. Els esforços col·laboratius entre disciplines i àmbits fronterers són vitals per millorar la vida de les persones afectades per la miositis.

ALBERT SELVA O'CALLAGHAN, EL PADRÍ

Albert Selva O'Callaghan és catedràtic de Medicina al Departament de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona.

És especialista en medicina interna i ha estat coordinador i cap de secció de la Unitat de Malalties Autoimmunitàries Sistèmiques de l'Hospital General de la Vall d'Hebron. Ha participat en projectes de recerca competitiu i és autor de nombroses publicacions en revistes indexades nacionals i internacionals, amb un especial interès en l'estudi de les malalties inflamatòries musculars, també anomenades miositis (ORCID 0000-0003-2823-9761). Ha dirigit onze tesis doctorals en l'àrea de l'autoimmunitat, nou de centrades en l'estudi de diferents aspectes de les miositis. És membre corresponent de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.

Col·labora en la recerca i estudi de les miositis amb centres hospitalaris i universitats del nostre país, com ara l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, de la Universitat Autònoma de Barcelona, o l'Hospital Clínic, de la Universitat de Barcelona. També manté una estreta col·laboració amb centres europeus com ara el Karolinska Institutet, a Suècia, l'Hôpital Pitié-Salpêtrière, a París, o la Universitat de Manchester, al Regne Unit, entre d'altres, i als Estats Units amb els National Institutes of Health i el Johns Hopkins Myositis Center.

Actualment és director del Departament de Medicina de la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona, i coordinador del grau en Medicina de la Facultat.

GAUDEAMUS IGITUR

I

*Gaudeamus igitur
Iuvenes dum sumus* (bis)
*Post iucundam iuventutem
Post molestam senectutem
Nos habebit humus* (bis)

II

Alegrem-nos, doncs,
mentre siguem joves.
Després d'una joventut feliç,
després d'una vellesa enutjosa,
ens acollirà la terra.

II

*Ubi sunt qui ante nos
In mundo fuere?* (bis)
*Transeas ad superos
Adeas ad inferos
Quos si vis videre* (bis)

II

¿On són els que ens
han precedit en el món?
Pugeu fins el cel
aneu fins l'infern,
si voleu veure'ls.

III

*Vivat academia,
Vivant professores* (bis)
*Vivat membrum quodlibet
Vivant, membra quaelibet
Semper sint in flore.* (bis)

III

Visca l'Acadèmia,
visca el professorat,
visca qualsevol dels seus membres
visquin tots ells!
Que sempre estiguin en flor.

Moderato
An. by Cornel Arany

1. Gau-de-a-mus i-gi-tur, Ju-ve-nes dum a-u-mus)
3. Vi-vat a-cad-e-mi-a, Vi-vat pro-fes-so-res.

1. Post ju-cun-dam ju-ven-tu-tem, Post mo-le-stam se-nec-tu-tem,
3. Vi-vat mem-brum quod-li-bet, Vi-vant mem-bra quae-li-bet.

1. Nos ha-be-bit hu-mus, Nos ha-be-bit hu-mus.
3. Sem-per sint in flo-re, Sem-per sint in flo-re.